

LAN

Long Alliantie Nederland

nieuwsbericht

Uitgave 9, 10 september 2012

Graag informeren wij u over het volgende:

1. Politiek spreekt zich uit over aanpak Chronische Longziekten
2. Meer duidelijkheid over behandeling ernstig astma in het hooggebergte
3. SFK gebruik luchtweggeneesmiddelen neemt toe
4. Ledenvergadering Long Alliantie Nederland op 28 september
5. De Zorgstandaarden Astma zijn in aantocht!
6. Longen op de agenda
7. Mooi programma Congres COPD ketenzorg
8. Longdagen 2013: van 18 tot en met 20 april 2013
9. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland
10. Meer informatie over dit nieuwsbericht

Met vriendelijke groet,
Long Alliantie Nederland,

drs. Emiel Rolink
beleidscoördinator

1. Politiek spreekt zich uit over aanpak chronische longziekten

Op woensdag 12 september 2012 zijn de Tweede Kamer verkiezingen. Diverse politieke partijen maken zich in hun verkiezingsprogramma sterk voor de aanpak van chronische longziekten. Diverse websites geven inzicht in de standpunten van politieke partijen op thema's als rookbeleid en chronisch ziekenbeleid.

De website www.hollandsmokefree.nl geeft een overzicht van de standpunten van alle politieke partijen met betrekking tot roken. Alle partijprogramma's zijn beoordeeld op het standpunt over de rookvrije horeca, het in de basisverzekering opnemen van stoppen met roken ondersteuning en het verhogen van de accijnzen op tabak. Daarnaast is ook het stemgedrag in de afgelopen jaren beoordeeld.

Uit het overzicht blijkt dat veel partijen voor het verhogen van tabaksaccijnzen zijn of daar in het verleden mee hebben ingestemd. Het vergoeden van de stoppen met roken ondersteuning in de basisverzekering laat een gemengd beeld zien van voor- en tegenstanders. Voorstanders zijn SP, PvdA, D66, ChristenUnie, PvdD, 50plus. VVD, CDA, SGP spreken over de noodzaak het pakket te beperken tot noodzakelijke zorg, maar spreken zich niet uit over de mate van noodzakelijkheid van stoppen met roken ondersteuning.

Over de volledig rookvrije horeca laten de meeste partijen zich in het verkiezingsprogramma niet uit. Alleen ChristenUnie en D66 geven aan dat de volledig rookvrije horeca weer moet worden ingevoerd. CDA en SGP geven aan dat het rookverbod in de horeca blijft gelden, maar spreken zich niet uit of dat voor alle horeca geldt.

De SGP, PvdA en SP gebruiken in hun verkiezingsprogramma de woorden "long", astma" of "COPD":

SGP: "Mensen die als gevolg van ouderdom, in combinatie met hartfalen, COPD, neurologische aandoeningen of het dementeringsproces een zeer beperkte levensverwachting hebben, moeten ook in aanmerking kunnen komen voor palliatieve zorg".

PvdA: "4,5 miljoen mensen in Nederland hebben een chronisch ziekte en dit aantal stijgt snel. Chronische ziekten zorgen voor veel leed, € 20 miljard zorgkosten, en minder arbeidsdeelname. De Algemene rekenkamer pleit voor een deltaplan chronische ziekten en in VN verband zijn resoluties aangenomen voor de aanpak van de meest voorkomende en snelst groeiende chronische ziekten: chronische longziekten, diabetes, hart- en vaatziekten en kanker. De PvdA vindt dat chronische ziekten krachtig moeten

worden bestreden door versterken van preventie, integrale zorg, wetenschappelijk onderzoek en een gericht nationaal actieprogramma chronische ziekten”.

Klimaatbeleid: de klimaatverandering vormt een rechtstreekse bedreiging voor ons laaggelegen land. Onze ongezonde afhankelijkheid van fossiele brandstoffen als olie en kolen is veel te groot. Dat is niet alleen slecht voor het klimaat, maar maakt ons ook te gevoelig voor schommelingen in de olieprijs. Uitstoot van fijn stof in steden tast nog altijd de longen van onze kinderen aan.

Ontwikkelingssamenwerking: binnen de basisgezondheidszorg wordt extra aandacht besteed aan het terugdringen van kindersterfte en investeringen in seksuele reproductieve gezondheid en rechten. Hierdoor wordt de bestrijding van ondervoeding, vroeggeboorten en ziektes als diarree, longontsteking, hiv/aids en malaria effectiever.

SP: “Leefstijlinterventie is geen betutteling, maar kan chronische ziekten voor de toekomst voorkomen. We zetten in op fors minder jongeren die beginnen met roken en drinken, ook stimuleren we stoppen met roken om longziekten te voorkomen. Tegengaan van overgewicht in het algemeen en bij jongeren in het bijzonder, krijgt extra aandacht. Samen met de voedingsector komen we met initiatieven voor het verlagen van suiker, zout en vet in ons voedsel”.

Meer zorggerelateerde informatie is te vinden op de websites van de [CG Raad](#), de [Programmavergelijker](#), de [transplantatiestichting](#), [Per Saldo](#) en de [Zorgmeetlat van de V&VN](#).

2. Meer duidelijkheid over behandeling ernstig astma in het hooggebergte

Patiënten met ernstig astma kunnen in Nederland soms niet goed worden behandeld. Deze mensen kunnen veel baat hebben bij hooggebergtebehandeling. Het Nederlands Astmacentrum Davos (Zwitserland) is vanwege de ligging op 1560 meter in de Zwitserse bergen heel geschikt voor behandeling van mensen met moeilijk behandelbaar astma.

Voor een beperkte groep patiënten met ernstig refractair astma biedt behandeling in het hooggebergte meerwaarde ten opzichte van behandeling in Nederland. De kosten van deze behandeling in het hooggebergte zijn vergelijkbaar met de kosten in het Nederlands Astmacentrum Davos. Het verkrijgen van een machtiging voor behandeling is dikwijls een probleem, blijkt uit een artikel van longarts Bert Roldaan in [Medisch Contact](#).

Er is veel bewijs van de meerwaarde van hooggebergte behandeling. Behandeling in het hooggebergte wordt al meer dan een eeuw toegepast als therapeutische modaliteit bij astma. Er is een grote hoeveelheid literatuur voorhanden over de mogelijke positieve

effecten ervan bij kinderen met ernstig allergisch astma, recentelijk samengevat door Loes Rijssenbeek. In een gecontroleerde studie bij adolescenten werd ten opzichte van de controlegroep een significante en klinisch relevante verbetering gevonden op diverse uitkomstparameters voor bronchiale hyperreactiviteit, inflammatie en kwaliteit van leven in de hooggebergtegroep.

Onlangs zijn vanuit het NAD de resultaten beschreven van een prospectieve, observationele cohortstudie bij 137 volwassenen met ernstig, refractair astma. Multidisciplinaire behandeling in het hooggebergte resulteerde in klinisch relevante verbeteringen op stoornisniveau (longfunctie, ontstekingsparameters), waardoor een imposante reductie in orale steroïden kon worden bereikt en de astmacontrole, kwaliteit van leven en inspanningstolerantie sterk verbeterden. Een jaar na opname is de kwaliteit van leven afgenomen ten opzichte van ontslag, maar nog steeds klinisch relevant (een verschil van 0,5 punten op de 'kwaliteit van leven'-vragenlijst AQLQ) verbeterd vergeleken met de situatie vóór opname. Twaalf weken behandeling in het hooggebergte leidt tot een verbetering van 1,6 punten, waarvan een jaar na ontslag 0,8 punt resteert, nog steeds ruim boven de afkapwaarde voor klinische relevantie.

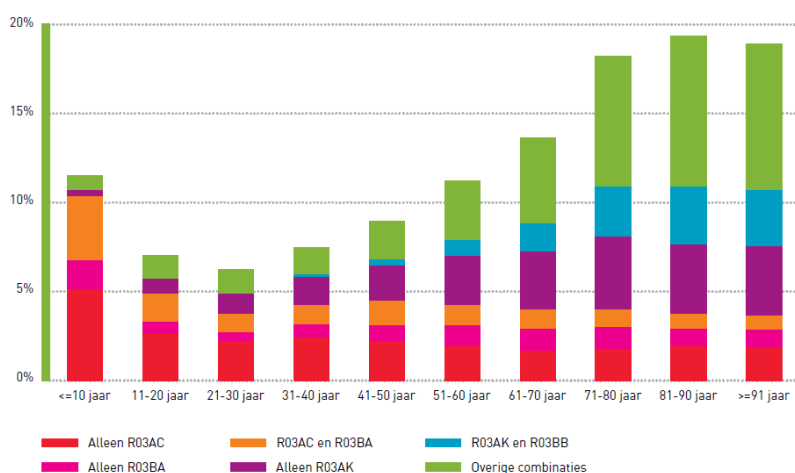
Roldaan spreekt de wens uit dat op korte termijn goede afspraken gemaakt worden tussen (kinder)longartsen en zorgverzekeraars over de indicatiestelling. Recentelijk heeft overleg plaatsgevonden tussen longartsen en medisch adviseurs, waarbij is aangedrongen op het formuleren van heldere criteria voor behandeling in het hooggebergte. In de binnenkort te verschijnen NVALT richtlijn Ernstig Astma bij Volwassenen zullen deze criteria worden opgenomen. Dit kan zorgen voor meer duidelijkheid voor patiënten, zorgverzekeraars en behandelaren. Het volledige artikel is [HIER](#) en het interview met Bert Roldaan is [HIER](#) te vinden.

3. SFK: gebruik luchtweggeneesmiddelen neemt toe

De Stichting Farmaceutische Kengetallen heeft het rapport "Data en feiten- het jaar 2011" uitgebracht dat ingaat op het gebruik van geneesmiddelen in Nederland. In vergelijking met ons omringende landen wordt er in Nederland een kleiner deel van het geld in de zorg uitgegeven aan geneesmiddelen.

Het rapport gaat uitgebreid in op luchtweggeneesmiddelen, die in 2011 bijna 7,4 miljoen keer werden verstrekt door apotheken. Ruim 10% van de Nederlandse bevolking gebruikte in 2011 een geneesmiddel voor de luchtwegen. En er werden 4,3% meer luchtweggeneesmiddelen verstrekt ten opzichte van 2010. De stijging wordt verklaard door de vergrijzing van de Nederlandse populatie: naarmate de bevolking ouder wordt neemt het aantal mensen dat luchtwegmedicatie gebruikt toe.

2.7 Gebruikers van luchtwegmedicatie per leeftijdscategorie (als percentage van de bevolking, 2011)

Het rapport gaat ook in op therapietrouw voor de onderhoudsmedicatie. Deze blijkt in vergelijking met andere geneesmiddelengroepen minder groot te zijn. Ruim één op de drie patiënten gebruikt zijn onderhoudsmedicatie niet conform het doseringsadvies.

Het rapport gaat niet in op de baten van de luchtweggeneesmiddelen, zoals het voorkomen van longaanvallen, ziekenhuisopnames, verzuim van het werk en meer kwaliteit van leven van patiënten. De kosten aan luchtwegmedicatie nam met 7,3% toe tot 435 miljoen euro. De kosten van de farmaceutische zorg door apothekers voor luchtwegmedicatie bleven in 2011 gelijk ten opzichte van 2010.. Onderstaande tabel geeft een onderverdeling van het gebruik van verschillende medicijnen.

2.8 Top 10 verstrekkingen van luchtwegmiddelen in 2011

	WERKZAME STOF	TYPE	VERSTREKKINGEN	UITGAVEN INCL. GVS (MILJOEN €)
1	Salbutamol	Lu	1.780.000	€ 24
2	Salmeterol met andere astma/ COPD-middelen	Co	1.250.000	€ 128
3	Tiotropium	Lu	1.010.000	€ 93
4	Formoterol met andere astma/ COPD-middelen	Co	900.000	€ 80
5	Fluticason	On	620.000	€ 24
6	Ipratropium	Lu	310.000	€ 7
7	Montelukast	Le	260.000	€ 16
8	Formoterol	Lu	210.000	€ 15
9	Beclometason	On	210.000	€ 9
10	Budesonide	On	180.000	€ 9

Lu = Luchtwegverwijder; On = Ontstekingsremmer (corticosteroïde); Co = Combinatie Lu + On;
Le = Leukotriënantagonist

Bron: Stichting Farmaceutische Kengetallen

Het volledige rapport is [HIER](#) te vinden.

4. Ledenvergadering Long Alliantie Nederland op 28 september

De Long Alliantie Nederland is een federatieve vereniging met de ledenvergadering als hoogste orgaan. Op vrijdag 28 september aanstaande is er weer een ledenvergadering. Op de agenda staat een groot aantal onderwerpen, waaronder de Zorgstandaarden Astma, de verdere versterking van de alliantie, het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten, palliatieve zorg bij mensen met COPD en de samenstelling van het LAN bestuur. Leden van de Long Alliantie Nederland ontvangen de vergaderstukken half september. Nadere berichtgeving over de besluiten van de ledenvergadering volgt in het volgende LAN nieuwsbericht.

5. De Zorgstandaarden Astma zijn in aantocht!

In Nederland hebben meer dan 500.000 mensen astma. 350.000 volwassenen en 150.000 kinderen jonger dan 18 jaar. Daarmee is astma een veel voorkomende chronische ziekte en onder kinderen zelfs de meest voorkomende chronische ziekte. Voor het bevorderen van optimale preventie en zorg voor mensen met astma ontwikkelt de Long Alliantie Nederland de Zorgstandaard Astma Kinderen en de Zorgstandaard Astma Volwassenen. Parallel wordt gewerkt aan de multidisciplinaire richtlijn astma.

In 2011 zijn de voorstellen voor de Zorgstandaard Astma Kinderen en Volwassenen ontwikkeld. In januari 2012 heeft het LAN bestuur besloten het autorisatietraject voor deze Zorgstandaarden te starten. Het autorisatietraject bestaat uit een ronde van consulteren en een ronde van accorderen. In het kader van de consultatie was eind maart jl. een consultatiebijeenkomst. De voorzitters van de werkgroepen presenteerden de zorgstandaarden en met de aanwezigen is van gedachten gewisseld over de inhoud van de zorgstandaarden en de toepassing in de praktijk. Tijdens de bijeenkomst bleek grote steun voor de opgestelde zorgstandaarden. Aan de hand van de opbrengst van de consultatie (de bijeenkomst en de schriftelijke reacties) zijn de definitieve Zorgstandaarden Astma opgesteld. De presentaties over de Zorgstandaard Astma Kinderen en de Zorgstandaard Astma Volwassenen zijn [HIER](#) te vinden.

Op dit moment is de afsluitende accorderingsronde gaande. De gewone leden van de LAN is gevraagd om akkoord op de Zorgstandaarden Astma. Zodra alle gewone leden hun akkoord hebben gegeven is de autorisatie van de Zorgstandaarden Astma een feit. Dan worden de Zorgstandaarden Astma, inclusief de patiëntenversies beschikbaar gesteld. De Zorgstandaarden Astma staan op de agenda van de LAN ledenvergadering van 28 september aanstaande.

6. Longen op de agenda

Hieronder vindt u een overzicht van relevante congressen en bijeenkomsten op het gebied van longen en gerelateerde onderwerpen.

Wanneer	Wat	Meer informatie
20 september	Jaarcongres V&VN Praktijkverpleegkundigen en praktijkondersteuners	www.pvkpoh.nl
20 september	3 ^e Big5 Congres	http://www.big5congres.nl

28 september	Ledenvergadering LAN	www.longalliantie.nl
12 oktober	Landelijk COPD Ketenzorg congres, Julius Centrum	HIER
7 december	Invitational Conference Long Alliantie Nederland	
2 november	Bijscholingsdag NVLA	www.nvla.nl
14 december	V&VN Longverpleegkundige Lustrumcongres	www.healthinvestment.nl
14 december	Ledenvergadering LAN	www.longalliantie.nl
24 januari 2013	CAHAG 7 ^e conferentie astma en COPD	HIER
18- 20 april 2013	Longdagen 2013	

De agenda kunt u ook vinden op onze website www.longalliantie.nl. Als u gegevens wilt aanleveren voor "Longen op de Agenda" dan kunt u die sturen naar info@longalliantie.nl.

7. Mooi programma Nationaal Congres COPD Ketenzorg

Op vrijdag 12 oktober 2012 organiseert het Julius Centrum (in de Reehorst Ede) het jaarlijkse congres over COPD Ketenzorg. Tijdens dit congres vindt uitwisseling plaats van onderzoeksresultaten, innovatieve projecten en ervaringen met bestaande en nog in de toekomst te ontwikkelen beleidsmaatregelen op het gebied van ketenzorg bij COPD. De bezoeker wordt op de hoogte gebracht van de belangrijkste ontwikkelingen in COPD ketenzorg van de afgelopen 12 maanden. Er spreken nationale en internationale topsprekers. Tevens worden innovatieve praktijkprojecten gepresenteerd. Ook is er aandacht voor de LAN Zorgstandaarden Astma. Kijk voor meer informatie over de onderwerpen en sprekers, de inschrijving en het indienen van een abstract op de [website](#) van het Julius Centrum.

Het congres is bedoeld voor zorgverleners, beleidsmakers, patiëntenorganisaties, onderzoekers en farmaceutische industrie. Accreditatie is aangevraagd voor huisartsen, artsen sociale geneeskunde, longartsen, fysiotherapeuten en verpleegkundigen. Meer informatie is [HIER](#) te vinden.

8. Longdagen 2013: van 18 tot en met 20 april

In 2012 vonden voor het eerst in de geschiedenis de Longdagen plaats. De organisatie van dit drukbezochte en succesvolle congres is in handen van meerdere organisaties binnen de chronische longzorg.

Ook in 2013 worden er weer longdagen georganiseerd en wel van donderdag 18 tot en met zaterdag 20 april. Doelgroepen voor de Longdagen zijn alle betrokkenen bij de chronische longzorg zoals patiënten, zorgverleners, onderzoekers, beleidsmakers. Er wordt wederom een gevarieerd programma opgesteld met voor elk wat wils met veel aandacht voor de laatste ontwikkelingen op het terrein van preventie, zorg en wetenschappelijk onderzoek bij longziekten. Noteer alvast de datum in uw agenda. Zodra het programma bekend is en de inschrijving is geopend, ontvangt u nader bericht.

9. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland

De Long Alliantie Nederland (LAN) is de federatieve vereniging van vooraanstaande partijen in Nederland op het gebied van chronische longzorg. De doelen van de LAN zijn:

- Het terugdringen van het aantal mensen met chronische longaandoeningen;
- Het terugdringen van de ernst van hun ziekte en het aantal sterfgevallen als gevolg van chronische longaandoeningen;
- Het bevorderen van de kwaliteit van leven van mensen met chronische longaandoeningen.

Leden van de LAN zijn:

- Astma Fonds Longpatiëntenvereniging ([Astma Fonds](#));
- Astma Fonds Longstichting ([Astma Fonds](#));
- Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie ([KNGF](#));
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie ([KNMP](#));
- Nederlands Instituut van Psychologen ([NIP](#));
- Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose ([NVALT](#));
- Nederlandse Vereniging van Diëtisten ([NVD](#));
- Nederlandse Vereniging van Longfunctieanalisten ([NVLA](#));
- Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde ([NVK](#));
- SAN Centra voor Medische Diagnostiek ([SAN](#));
- Stichting COPD en Astma Huisartsen Adviesgroep ([CAHAG](#)) namens het Nederlandse Huisartsen Genootschap ([NHG](#)) en de Landelijke Huisartsen Vereniging ([LHV](#));
- STIVORO expertisecentrum voor tabakspreventie ([STIVORO](#));
- Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland ([V&VN](#)), afdeling Longverpleegkundigen;
- Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland ([V&VN](#)), afdeling Praktijkverpleegkundigen en Praktijkondersteuners ([praktijkverpleegkundigen-praktijkondersteuners](#));
- Vereniging Nederland-Davos ([Nederland-Davos](#));
- Vereniging van Astmacentra Nederland ([VAN](#)).

Buitengewoon lid:

- ActiZ, organisatie van zorgondernemers ([ActiZ](#));

Bedrijfsleden:

- Achmea ([Achmea](#));
- AstraZeneca ([AstraZeneca](#));
- Boehringer Ingelheim ([Boehringer Ingelheim](#));
- Chiesi Pharmaceuticals ([Chiesi](#));
- GlaxoSmithKline ([GSK](#));
- Meda Pharma ([Meda Pharma](#));
- Medidis Groep ([Medidis Groep](#));

- Mediq ([Mediq](#));
- Merck Sharp en Dohme ([MSD](#));
- Novartis ([Novartis](#));
- Nutricia ([Nutricia](#));
- Takeda ([Takeda](#));
- Pfizer ([Pfizer](#));
- Sandoz ([Sandoz](#));
- Teva Pharma Nederland ([Teva](#)).

Gezamenlijk maken deze partijen zich hard voor een optimale preventie en zorg voor mensen met een chronische longaandoening. Samenwerking binnen de LAN moet zorgen voor synergie. Contactgegevens: Long Alliantie Nederland, Stationsplein 125, 3818 LE Amersfoort, KvK 32143205, Triodos Bank 390227919, info@longalliantie.nl en telefoonnummer 033-4218418.

10. Meer informatie over dit nieuwsbericht

Dit maandelijks digitale nieuwsbericht is bedoeld om u te informeren over de Long Alliantie Nederland. Geadresseerden zijn leden, relaties en belangstellenden van de LAN.

Als u zich wilt opgeven of afmelden voor dit nieuwsbericht, of als meer personen binnen uw organisatie dit nieuwsbericht willen ontvangen, dan kunt u dat doorgeven aan: info@longalliantie.nl en telefoonnummer 033-4218418.